

คำวินิจฉัยของ นายปรีชา เถลิงวิชัย ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๘/๒๕๕๕

วันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๕๕

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคประชาธิปัตย์ไทย

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๕๕ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคประชาธิปัตย์ไทย ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบ สรุปได้ว่า นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับแจ้งการจัดตั้งพรรคประชาธิปัตย์ไทยเป็นพรรคการเมือง เมื่อวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ ต่อมาพรรคประชาธิปัตย์ไทยได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๔ แจ้งต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองว่าพรรคได้จัดประชุมใหญ่วิสามัญประจำปี ครั้งที่ ๑/๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ ซึ่งที่ประชุมมีมติเป็นเอกฉันท์ให้ยุบพรรคประชาธิปัตย์ไทย จึงขอยุบพรรคประชาธิปัตย์ไทย เมื่อวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๕๕ นายทะเบียนพรรคการเมืองแจ้งต่อพรรคประชาธิปัตย์ไทยว่า สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งได้ตรวจสอบเอกสารหลักฐานแจ้งการยุบเลิกพรรคประชาธิปัตย์ไทยแล้วพบว่า พรรคยังไม่ได้จัดส่งรายงานการประชุมของคณะกรรมการบริหารพรรคและคณะกรรมการประสานงานไตรภาคีที่มีมติยุบเลิกพรรคประชาธิปัตย์ไทย ตามข้อบังคับพรรคประชาธิปัตย์ไทย ข้อ ๑๑๒ (๑) และ (๒) และเมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๕๕ พรรคประชาธิปัตย์ไทยได้จัดส่งรายงานการประชุมคณะกรรมการบริหารพรรคคราวที่มีมติยุบเลิกพรรคประชาธิปัตย์ไทยและแจ้งต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองว่า คณะกรรมการบริหารพรรคได้มีมติเป็นเอกฉันท์ให้ยุบเลิกพรรคแล้วในคราวประชุมคณะกรรมการบริหารพรรคประชาธิปัตย์ไทย ครั้งที่ ๖/๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๕๔ และคณะกรรมการประสานงานไตรภาคีได้พ้นจากตำแหน่งไปทั้งคณะตามข้อบังคับพรรค ข้อ ๖๒ (๓) จึงไม่มีคณะกรรมการประสานงานไตรภาคีในระหว่างการประชุมยุบเลิกพรรคประชาธิปัตย์ไทย

นายทะเบียนพรรคการเมืองพิจารณาแล้วเห็นว่า พรรคประชาธิปัตย์ไทยได้ขอยุบเลิกพรรคโดยดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในข้อบังคับพรรคประชาธิปัตย์ไทยแล้ว จึงยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคประชาธิปัตย์ไทย ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้รับคำร้องไว้ดำเนินการตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๖ ข้อ ๑๒ และรับไว้พิจารณาวินิจฉัย พร้อมทั้งส่งสำเนาคำร้องให้พรรคการเมืองอื่นที่เกี่ยวข้องแจ้งแก่ชื่อกล่าวหาต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับหรือถือว่าได้รับสำเนาคำร้อง

พรรคการเมืองไทยโดยที่ร้อยตรี วิทวัส ต.แสงจันทร์ หัวหน้าพรรค ได้ยื่นคำชี้แจง ลงวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๕๕ ต่อศาลรัฐธรรมนูญ สรุปได้ว่า ที่ประชุมใหญ่พรรคการเมืองอื่นที่มีมติเป็นเอกฉันท์ให้ยุบเลิกพรรค และที่ประชุมคณะกรรมการบริหารพรรคได้มีมติเป็นเอกฉันท์ให้ยุบเลิกพรรคไปก่อนแล้ว แต่ไม่มีการประชุมคณะกรรมการประชาชนตรีของพรรค เพราะในขณะดำเนินการยุบพรรคไม่มีคณะกรรมการประชาชนตรี ซึ่งการดำเนินการขอยุบเลิกพรรคเป็นไปตามเจตนารมณ์ของสมาชิกพรรคและคณะกรรมการบริหารพรรค เนื่องจากต้องการหยุดการดำเนินกิจกรรมของพรรคตามกฎหมายประกอบกับในสถานการณ์ปัจจุบันไม่เอื้ออำนวยให้พรรคสามารถดำรงอยู่ได้เพราะขาดกำลังสนับสนุนเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการเผยแพร่อุดมการณ์ของพรรค จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองไทยตามที่นายทะเบียนพรรคการเมืองร้องขอ

ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคำร้อง เอกสารประกอบคำร้อง และคำชี้แจงแล้ว มีประเด็นที่ต้องพิจารณาวินิจฉัยว่า กรณีมีเหตุที่จะสั่งยุบพรรคการเมืองไทยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๑) หรือไม่

พิจารณาแล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๑ บัญญัติว่า “ข้อบังคับพรรคการเมืองอย่างน้อยต้องมีรายการ ดังต่อไปนี้... (๑๔) การเลิกพรรคการเมืองและสาขาพรรคการเมือง” ซึ่งพรรคการเมืองไทยได้กำหนดเรื่องการยุบพรรคไว้ในข้อบังคับพรรคการเมืองไทย พ.ศ. ๒๕๕๕ ข้อ ๑๑๒ ซึ่งกำหนดว่า การยุบหรือเลิกพรรคจะกระทำได้ภายใต้เงื่อนไข ดังต่อไปนี้ (๑) ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารพรรคด้วยคะแนนเสียงเป็นเอกฉันท์ (๒) ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการประชาชนตรีด้วยคะแนนเสียงเป็นเอกฉันท์ (๓) ได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่พรรคด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ขององค์ประชุมทั้งหมด เมื่อข้อเท็จจริงฟังได้ว่า พรรคการเมืองไทยมีหนังสือแจ้งขอยุบพรรคต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองโดยมีรายงานการประชุมประกอบการพิจารณาว่า พรรคการเมืองไทยได้ดำเนินการจัดการประชุมเพื่อให้เป็นไปตามเงื่อนไขตามที่กำหนดในข้อบังคับพรรค ข้อ ๑๑๒ แล้ว กล่าวคือ จัดให้มีการประชุมคณะกรรมการ

บริหารพรรค เมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๕๔ โดยมีมติเป็นเอกฉันท์ให้ยุบพรรคตามข้อบังคับพรรค
ข้อ ๑๑๒ (๑) และจัดให้มีการประชุมใหญ่วิสามัญประจำปี ๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๔
โดยมีมติเป็นเอกฉันท์ให้ยุบพรรค ตามข้อบังคับพรรค ข้อ ๑๑๒ (๓) แม้จะไม่มีการประชุมของคณะกรรมการ
ประชามนตรีเกี่ยวกับการยุบพรรคครั้งถึงไทย ตามข้อบังคับพรรค ข้อ ๑๑๒ (๒) เพราะไม่มีคณะกรรมการ
ประชามนตรีในระหว่างดำเนินการยุบพรรค แต่เนื่องจากที่ประชุมใหญ่อันประกอบด้วยคณะกรรมการ
บริหารพรรคและสมาชิกพรรคเป็นผู้เลือกตั้งคณะกรรมการประชามนตรี ซึ่งเมื่อที่ประชุมใหญ่วิสามัญ
และคณะกรรมการบริหารพรรคได้มีมติเป็นเอกฉันท์ให้ยุบพรรคครั้งถึงไทยแล้ว และพรรคครั้งถึงไทย
โดยหัวหน้าพรรคยื่นคำชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคครั้งถึงไทยตามคำร้อง
ของนายทะเบียนพรรคการเมือง โดยมีเหตุผลว่าการขอยุบเลิกพรรคเป็นเจตนารมณ์ของสมาชิกพรรค
และคณะกรรมการบริหารพรรคต้องการหยุดการดำเนินกิจกรรมของพรรคตามกฎหมาย ประกอบกับ
ในสถานการณ์ปัจจุบันไม่เอื้ออำนวยให้พรรคสามารถดำรงอยู่ได้ จึงเป็นกรณีที่คณะบุคคล ซึ่งรวมกัน
จัดตั้งพรรคการเมืองแสดงเจตนารมณ์ที่จะไม่ดำเนินกิจการในทางการเมืองในนามของพรรคการเมืองนั้นแล้ว
จึงมีเหตุให้ยุบพรรคครั้งถึงไทยตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง
พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๑)

โดยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
พรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง จึงมีคำสั่งให้ยุบพรรคครั้งถึงไทย

นายปรีชา เถลิมาณิชย์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ